

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Публічне управління розвитком міста та регіону

Шифр та назва спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування	Інститут ННІ соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Цифрове врядування	Кафедра Соціології і публічного управління (305)
Рівень освіти Бакалавр	Тип дисципліни Спеціальна (фахова)
Семестр 5	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

Круглов Віталій Вікторович

Vitalii.Kruhlov@khpj.edu.ua

Доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - 13 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Публічне управління розвитком міста та регіону» формує у студентів комплексне розуміння сучасних підходів до управління територіальним розвитком, охоплюючи теоретичні засади публічного врядування, стратегічне та просторове планування, економічні інструменти розвитку, соціальну політику, екологічне управління та цифровізацію міських систем. Курс інтегрує вітчизняний та міжнародний досвід територіального управління, акцентуючи увагу на практичних навичках розробки стратегій розвитку, управління проектами та співпраці зі стейкхолдерами в контексті глобальних викликів та європейської інтеграції.

Мета та цілі дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів професійних компетентностей з публічного управління територіальним розвитком через опанування сучасних теорій, методів та інструментів стратегічного планування, просторового розвитку, економічного регулювання та соціально-екологічного управління містами і регіонами в умовах глобалізації та децентралізації влади.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне розрахункове завдання. Підсумковий контроль - екзамен.

Компетентності

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК04. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

СК08. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК 14. Здатність визначати стан електронної готовності щодо впровадження електронного урядування на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівнях

Результати навчання

РН04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 180 год. (6 кредитів ECTS): лекції – 48 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 100 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Методологія та методи соціологічних досліджень", "Основи штучного інтелекту", «Основи економічної теорії».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в організаційно-правових засадах публічного управління.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Предмет, завдання та зміст публічного управління розвитком міста та регіону

Концептуальні основи публічного управління на місцевому та регіональному рівнях. Еволюція підходів до територіального управління: від адміністративного управління до публічного врядування (governance). Специфіка території як об'єкта управління. Принципи New Public Management та їх застосування в територіальному розвитку. Роль держави, місцевого самоврядування та громадянського суспільства у формуванні політики розвитку територій. Багаторівневе врядування (multi-level governance) та мережеве управління.

Тема 2. Стратегічне планування розвитку міст та регіонів

Методологія стратегічного планування територіального розвитку. Типи та види стратегій розвитку міст і регіонів. Процес розробки стратегії: аналіз поточного стану, SWOT-аналіз, визначення бачення та цілей, формування стратегічних пріоритетів. Партисипативні методи залучення громадськості до планування. Інтеграція стратегічного та просторового планування. Моніторинг та оцінка реалізації стратегій. Адаптивне планування в умовах невизначеності.

Тема 3. Економічні основи та інструменти територіального розвитку

Теоретичні основи регіональної економіки та економіки міст. Фактори територіального розвитку: географічне положення, людський капітал, інфраструктура, інституційне середовище. Кластерна теорія розвитку та формування територіальних кластерів. Інноваційні екосистеми та "розумна спеціалізація" регіонів. Інструменти економічного розвитку: податкові стимули, індустриальні парки, зони спеціального економічного розвитку. Публічно-приватне партнерство як механізм реалізації проєктів розвитку. Залучення інвестицій та міжнародна співпраця.

Тема 4. Просторове планування та управління містобудівним розвитком

Система просторового планування в Україні та європейський досвід. Генеральні плани міст та схеми планування територій областей. Зонування та регулювання землекористування. Концепції сучасного містобудування: компактне місто, Transit-Oriented Development, "15-хвилинне місто". Управління земельними ресурсами та земельна політика. Регенерація міських територій та реновація житлового фонду. Розвиток громадського транспорту та транспортне планування. Створення якісного публічного простору.

Тема 5. Соціальний розвиток та якість життя в містах і регіонах

Соціальна політика на місцевому рівні та її інструменти. Управління освітою, охороною здоров'я, культурою на територіальному рівні. Житлова політика та забезпечення доступного житла. Соціальна інклюзія та подолання нерівності в містах. Демографічні виклики: старіння населення, міграція, урбанізація. Розвиток соціальної інфраструктури та соціальних послуг. Громадська безпека та превенція злочинності. Участь громадян у вирішенні соціальних проблем.

Тема 6. Сталий розвиток та екологічне управління територіями

Концепція сталого розвитку та її імплементація на місцевому рівні. Цілі сталого розвитку ООН та їх локалізація. Екологічні виклики міст та регіонів: забруднення повітря та води, поводження з відходами, зміни клімату. Зелена інфраструктура та екосистемні послуги. Енергоефективність та відновлювальні джерела енергії. Циркулярна економіка та ресурсоефективність. Адаптація до змін клімату та управління екологічними ризиками. Екологічне планування та оцінка впливу на довкілля.

Тема 7. Цифровізація та "розумні міста" (Smart Cities)

Концепція "розумного міста" та її ключові компоненти. Цифрові технології в управлінні містом: IoT, Big Data, штучний інтелект, блокчейн. Електронне врядування та цифрові послуги для громадян. Цифровізація міських систем: транспорт, енергетика, водопостачання, освіта. Відкриті дані та прозорість управління. Цифровий розрив та інклюзивність цифрових рішень. Кібербезпека та захист персональних даних. Участь громадян через цифрові платформи.

Тема 8. Міжнародна співпраця та глобальні виклики територіального розвитку

Глобалізація та її вплив на розвиток міст і регіонів. Міжнародні мережі міст та регіонів: Європейський комітет регіонів, EUROCITIES, мережі побратимських зв'язків. Європейська політика згуртування та програми підтримки регіонального розвитку. Транскордонна співпраця та єврорегіони. Міжнародні стандарти та рейтинги міст. Глобальні виклики: пандемії, зміни клімату, міграція, економічні кризи. Дипломатія міст ". Залучення міжнародної технічної допомоги та грантового фінансування.

Теми практичних занять

Тема 1. Аналіз моделей територіального врядування

Компаративний аналіз адміністративної та сервісної моделей управління на прикладі конкретної територіальної громади. Побудова карти стейкхолдерів (Stakeholder Mapping) у системі багаторівневого врядування.

Тема 2. Стратегічне планування розвитку міст та регіонів: від візії до KPI

Проведення SWOT/PEST-аналізу обраного міста чи регіону. Формулювання стратегічного бачення та побудова дерева цілей. Розробка системи індикаторів моніторингу реалізації стратегії.

Тема 3. Проектування інструментів локального економічного розвитку

Обґрунтування створення індустріального парку або кластера у регіоні. Розробка моделі публічно-приватного партнерства (ППП) для інфраструктурного об'єкта. Аналіз потенціалу «розумної спеціалізації».

Тема 4. Аналіз просторового розвитку та міської мобільності

Оцінка генерального плану міста на відповідність концепції «15-хвилинного міста». Проектування зон компактної забудови та Transit-Oriented Development (TOD). Робота з кадастровими даними.

Тема 5. Соціальне профілювання та управління якістю життя

Розробка паспорта соціальних потреб громади. Аналіз демографічного прогнозу та планування мережі об'єктів соціальної інфраструктури. Оцінка рівня інклюзивності міського середовища.

Тема 6. Локалізація Цілей сталого розвитку (ЦСР)

Розробка плану адаптації громади до кліматичних змін. Проектування системи циклярної економіки на місцевому рівні (управління відходами). Екологічний аудит територіального планування.

Тема 7. Аудит цифрової зрілості «Smart City»

Оцінка ефективності впровадження IoT-рішень у комунальному господарстві. Розробка прототипу платформи для е-участі громадян. Аналіз відкритості муніципальних даних.

Тема 8. Проектування міжнародної співпраці та фандрейзинг

Підготовка проектної заявки (Concept Note) на отримання міжнародної технічної допомоги. Пошук потенційних міст-побратимів та розробка програми транскордонної співпраці.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, нормативно-правові акти) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (із змінами). URL: www.zakon4.rada.gov.ua.
2. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80.
3. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 кв. 1999 р. № 586-XIV //Офіційний вісник України. 1999. № 18. Ст. 774.
4. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011р. № 3166-VI (із змін. і доповн.). URL: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17.
5. Василевська Т. Е. Етика державного управління: підручник / Т. Е. Василевська, В. О. Саламатов, Г. Б. Марушевський ; за заг. ред. Т. Е. Василевської. К. : НАДУ, 2015. 204 с.
6. Вдовенко С.М., Вдовенко Ю.С., Рогова О.В. Адміністративно-територіальний менеджмент: Навч. посіб. Ніжин:ТПК «Орхідея», 2016. 212 с.
7. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун [та ін.] ; за заг. ред. Н.П. Матюхіної. Х. : Право, 2018. 172 с.
8. Основи регіонального управління в Україні : підручник / авт.-упоряд. :В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. : НАДУ, 2012. 576 с.
9. Попов С.А., Панченко Г.О. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід : навч. посіб. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.
10. Прогнозування та управління соціально-економічними процесами в регіоні : монографія / кол. авт. ; за заг. ред. В. С. Загорського. Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2016. 240 с.
11. Ромат Є. В., Гаврилечко Ю. В. Маркетинг у публічному управлінні : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 288 с.
12. Система публічного управління в умовах децентралізації влади: механізми горизонтальної взаємодії : монографія / Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко, П. І. Надолішній та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 332 с.
13. Територіальна організація влади в Україні: підручник / Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, В. В. Наконечний, О. В. Ольшанський; за заг. ред. д.держ.упр., проф. В. В. Мамонової. 2-ге вид., випр. і доп. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2017. 260 с.
14. Шевченко В.М., Мостова А.Д. Територіальний маркетинг: збірник завдань для практичних занять і самостійної роботи (практикум) Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. 96 с.

Додаткова література

1. Бачинська К.В., Марущак В. П., Марущак О. І. Державне управління, планування, фінанси : монографія / К. В. Бачинська. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 228 с .
2. Віліжінський В. М., Попов М. П. Реформування системи місцевого самоврядування в Україні з урахуванням національних традицій врядування : монографія. О. : ОРІДУ НАДУ, 2016. 182 с.

3. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади: напрямки змін: монографія; за заг. ред. В. С. Куйбіди ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів : Астролябія, 2018. 166 с.
4. Летучий Д. М., Гончарук Н. Т. Інтегрування стилів управління як засіб підвищення ефективності державної служби : монографія/ Д. М. Летучий,. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2016. 164 с.
5. Модель делегування суспільних послуг: польський досвід для України : практ. посіб. / авт. кол. : М. Дадел, С. Серьогін, Є. Бородін [та ін.]. Д. : Грані, 2016. 136 с.
6. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко , С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.
7. Розвиток людських ресурсів у сфері підприємництва: теорія і практика державного регулювання: монографія/ Н.В. Статівка, О.В. Жадан, В.Л. Міненко, Терещенко Д.А. та ін.; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Н.В. Статівки, д.держ.упр., проф. О.В.Жадана. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр» , 2017. 200 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%). Екзамен: письмове завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь по ним. Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та індивідуальне завдання (по 20%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.2024

